

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek te Mechelen-Spreeuwenhoek

Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek te Mechelen-Spreuwenhoek

**Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont**

**Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek te Mechelen, Spreeuwenhoek.

Initiatiefnemers:	Willemen Real Estate NV
Projectleiding:	Maarten Smeets
Erkend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst en Laurane Dupont
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	1
Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek	3
1.1 Beschrijvend gedeelte	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 Archeologische voorkennis	5
1.1.3 Onderzoeksopdracht	10
1.1.4 Beschrijving geplande werken	11
1.1.5 Werkwijze	16
1.2 Assessmentrapport	17
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	17
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied	21
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied	26
1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	29
1.2.5 Potentieel op kenniswinst	29
1.2.6 Synthese	30
1.2.7 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek	30
1.2.8 Samenvatting voor een niet gespecialiseerd publiek	31
Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen	32
2.1 Administratieve gegevens	
2.1 Gemotiveerd advies	33
2.2 Programma van maatregelen voor een archeologische opgraving	35
2.2.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	35
2.2.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken	37
2.2.3 Contextgebonden bepalingen	38
2.2.4 Criteria en niet uitvoeren onderzoekshandelingen	38
2.2.5 Kostenraming van de opgraving	40
2.2.6 Noodzakelijke competenties van het opgravingsteam	42
2.2.7 Risicofactoren bij het uitvoeren van het onderzoek	42
2.2.8 Conservatie en langdurige bewaring van het archeologisch ensemble	42
2.2.9 Bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble	43
Bibliografie	44

Hoofdstuk 2 Programma van Maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Initiatiefnemer: Willemen Real Estate
Boerenkrijgstraat 133
2800 Mechelen

Locatie: Mechelen, Muizen, Muizenvaart (fig. 2.1)
Bounding box: punt 1: x= 159173, y= 188313
punt 2: x= 159414, y= 188471
Afd. 9, Sectie D, Percelen 72b,118a,118e2, 118f2, 119C.

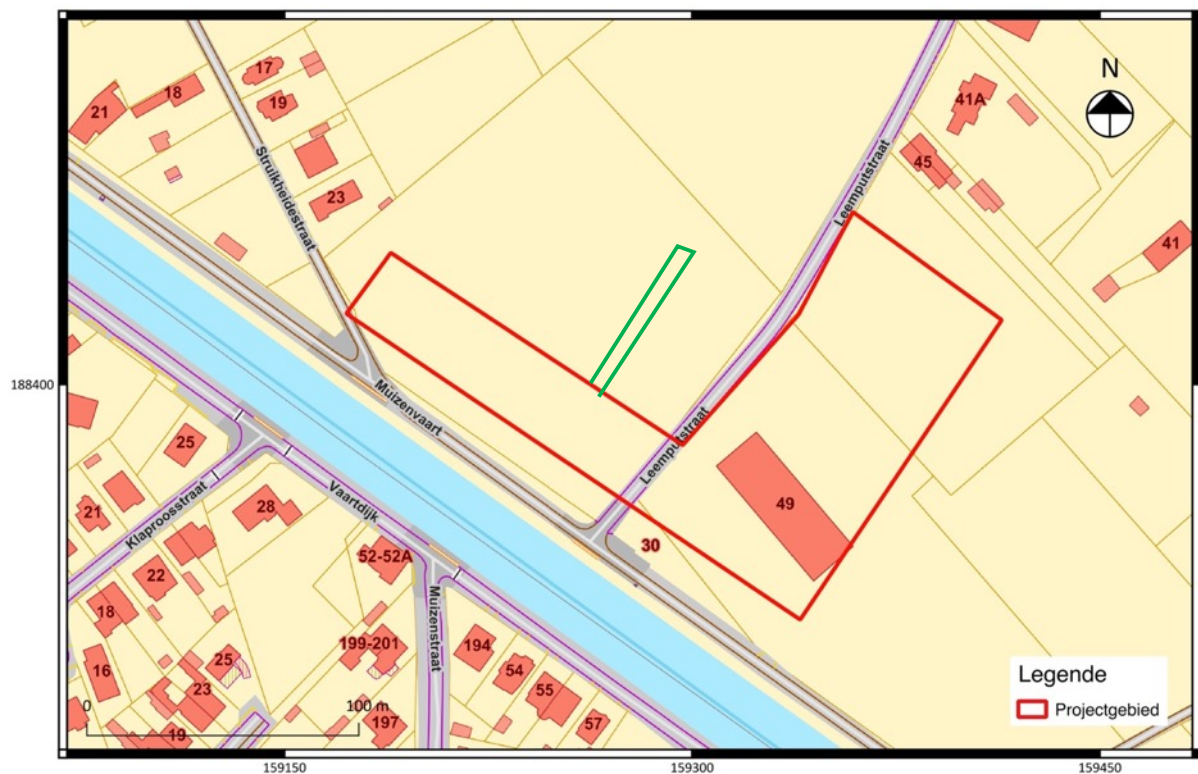

Fig. 12.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS)¹³.

¹³ De smalle strook ten westen van de Leemputstraat (in groen) is mee opgenomen in de stedenbouwkundige vergunning. De strook wordt echter niet meegenomen in alle opgemaakte plannen in het vorig hoofdstuk (verslag van resultaten). Deze plannen waren namelijk reeds aangemaakt zonder de strook en bovendien wordt deze ook niet mee geselecteerd voor vervolgonderzoek

2.2 Gemotiveerd advies

Uit de resultaten van het uitgevoerde bureauonderzoek, gecombineerd met de resultaten van de reeds uitgevoerde prospectie met ingreep in de bodem (2015/048), kon worden gesteld dat het projectgebied in een archeologisch interessante omgeving ligt. Uit het bureauonderzoek is gebleken dat in de omgeving van het onderzoeksgebied veel archeologische sites en vondstmeldingen geïnterpreteerd zijn uit de steentijd tot de nieuwe tijd.

Zo werd ten noordoosten van het projectgebied een Merovingisch grafveld aangetroffen (CAI102239) en ten oosten ervan resten van een Romeinse villa met een hypocaustum en een (mogelijk) bijhorend grafveld geregistreerd (CAI102245).

Binnen het onderzoeksgebied zelf werd op 23 februari 2015 door Studiebureau Archeologie bvba een proefsleuvenonderzoek (vergunningsnummer 2015/048) uitgevoerd volgens de oude regelgeving (fig. 2.2). In totaal werden zeven sleuven aangelegd die voornamelijk ten noordoosten van het terrein sporen (paalkuilen, greppels, ...) bevatten uit verschillende (nederzettingen)fasen, te dateren in de prehistorische en de historische periode. De bewaringstoestand van de bodem wordt als goed omschreven. Het terrein kon worden opgedeeld in twee verschillende geomorfologische of pedogenetische zones, nl. hooggelegen lemige zandgronden en een lager gelegen overgangszone naar een ven of een depressie.

Binnen de sleuven werd een cluster van kleine prehistorische paalkuilen aangetroffen. Een greppel bleek een fragment handgevormd aardewerk te bevatten, wellicht uit de midden bronstijd. Verder kwamen nog meer stukjes handgevormd aardewerk aan het licht naast enkele vuurstenen artefacten. De prehistorische sporen komen voornamelijk voor op het noordoostelijke deel van het projectgebied, ter hoogte van perceel 118a, nabij de grens van hoger gelegen lemige zandgronden en lager gelegen depressiegronden. De aanwezigheid van paalkuilen van (bij)gebouwen duidt op een bewoningscontext. De aanwezigheid van greppels uit zowel de prehistorische periode als de historische periode lijkt te wijzen op het voorkomen van (erf)begreningen.

De archeologische verwachting van het terrein is dermate hoog dat een verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Er is namelijk relatief weinig geweten over deze periode op het grondgebied van Mechelen. Bovendien betreft het een nog redelijk open omgeving zodat ook in de toekomst nog onderzoek kan verricht worden in de nabije omgeving, wat de kans op kenniswinst nog vergroot. Behoud *in situ* van de verschillende archeologische elementen behoort niet tot de mogelijkheden, aangezien de geplande werkzaamheden de volledige vernieling van het bodemarchief inhoudt.

Aangezien de hoogste sporendensiteit voornamelijk in het noordoostelijke deel van het projectgebied voorkomt, wordt enkel voor deze zone een vervolgonderzoek geselecteerd, in de vorm van een vlakdekkende opgraving (fig. 2.3). Deze selectie betreft in totaal een oppervlakte van ca. 5700 m². Aangezien de gronden nog niet volledig in eigendom zijn van de initiatiefnemer, betreft het zowieso een opgraving in uitgesteld traject.

De smalle strook (6m) ten westen van de Leemputstraat wordt niet meegenomen in de selectie. De wetenschappelijke meerwaarde van de mogelijke resultaten van deze smalle strook die bovendien

ruimtelijk niet te linken is aan de grotere op te graven zone zal immers gering zijn zodat een kosten baten-analyse van de kenniswinst tegenover de kosten van de extra inspanning negatief uitdraait.

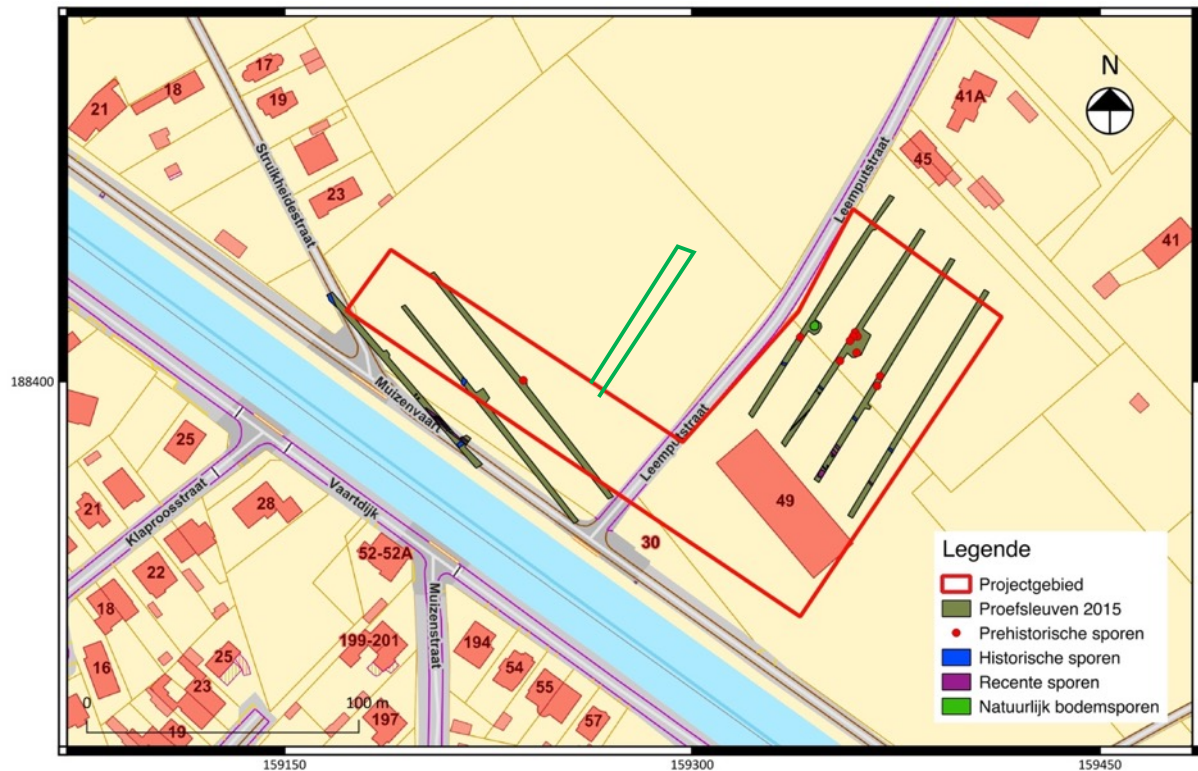

Fig. 2.2: Inplantingsplan met projectie van de aangetroffen sporen uit het vooronderzoek¹⁴.

¹⁴ De afbakening van het projectgebied waarop in 2015 onderzoek werd verricht, is afwijkend van de afbakening van het huidige projectgebied. Vandaar dat de sleuven deels buiten het momenteel gangbare projectgebied vallen

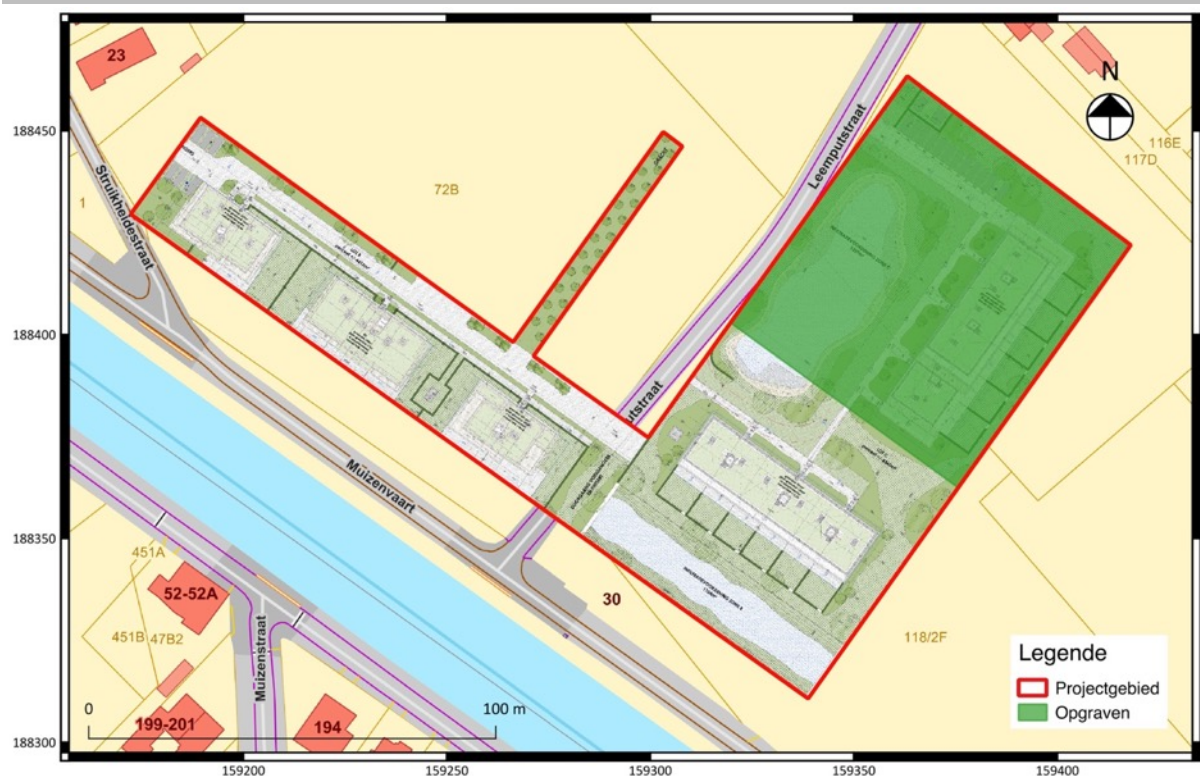

Fig. 2.3: Syntheseplan met aanduiding van de zone geselecteerd voor verder onderzoek.

2.3 Programma van maatregelen voor een archeologische opgraving

2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De vraagstelling van het onderzoek zal gericht zijn op het detecteren van de aangetroffen nederzettingssporen. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Wat is de archeologisch relevante geologische en bodemkundige opbouw? In hoeverre is de bodemopbouw intact? Is er sprake van bodemdegradatie en/of erosie, en wat vertelt dit over de intactheid van de sporen?
- Klopt de herklassering van de bodemtypes van de bodemkaart en de daaruit resulterende kaart met pedogenetische zones, zoals voorgesteld in het rapport van het proefsleuvenonderzoek op basis van de bestudeerde bodemprofielen?
- Wat is de aard, omvang, datering, ruimtelijke samenhang en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Wat is de omvang en de ruimtelijke structuur van de aangetroffen nederzetting(en)? Gaat het om één of meerdere erven en is er sprake van een fasering? Welke elementen omvatten de erven en hoe zijn ze gestructureerd (eventueel in verschillende fasen)?

- In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?
- Op welke manier is de nederzetting en het omliggende cultuurlandschap ingericht (verkavelingsgreppels, afsluitingen e.d.)? is er een directe relatie met het landschap?
- Hoe past de vindplaats binnen het regionale landschap met betrekking tot de onderzochte periodes? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit dezelfde periodes of wijzen de resultaten op een specifieke functie of specifieke omstandigheden binnen de nederzetting?
- Wat zegt de landschappelijke ligging (reliëf, bodemtype, geologische eenheid en afstand tot water) van de archeologische resten over het vroegere landgebruik, gezien in een synchroon en diachroon perspectief?
- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Wat kan er op basis van het organische en anorganische vondstmateriaal gezegd worden over de datering van de nederzetting, de functie van de site, de materiële cultuur en de bestaans economie van de nederzetting?
- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?
- Was er sprake van herkenbare culturele invloeden en uitwisseling van producten vanuit andere gebieden? En zo ja: van waar en welke invloeden? Zijn er ook aanwijzingen voor de oorzaak van deze culturele invloeden (handel, sociaal, politiek, ...)?
- Is dit door middel van gericht specialistisch onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar aardewerkbaksels, aan te tonen?
- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van de uitgevoerde assessment van het vondstmateriaal?
- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
- Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen die niet tot de zone van de geplande bouwwerken behoren?
- In hoeverre bleek het beeld van de nederzetting, zoals afgeleid uit het proefsleuvenonderzoek, een adequate afspiegeling van de archeologische realiteit zoals blootgelegd tijdens de opgraving? Welke nederzettingselementen werden niet aangesneden tijdens het vooronderzoek? Kan in dit opzicht een efficiëntere proefsleuvenmethode/-layout worden voorgesteld?
- Geef aan in welke mate de bekomen opgravingsgegevens (zowel de sporen- als het vondstenbestand) bruikbaar en/of betrouwbaar zijn voor post-excavation analyse (dat moet leiden tot kenniswinst over de archeologische perioden of culturen in kwestie)? Welke

specifieke onderzoeksdomeinen (bijvoorbeeld onderzoek materiële cultuur) komen hiervoor in aanmerking?

2.3.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken

Op het noordoostelijke deel van het terrein (5700 m²) wordt een vlakdekkende opgraving geadviseerd, volledig uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk (CGP deel 3). Het archeologisch vlak kan gesitueerd worden op een diepte tussen 50-100 cm onder het maaiveld. Het betreft in de regel één aan te leggen vlak. De site kan beschouwd worden als een site waar geen complexe verticale stratigrafie verwacht wordt.

Zoals aangegeven in het rapport van het vooronderzoek dient de aanleg van het archeologische werkvlak wel met de nodige voorzichtigheid te gebeuren. In de noordelijke hoek van perceel 118a kunnen - zowel in de colluviale horizont als de onderliggende begraven E-horizont - begraven vondstclusters van (lithisch) materiaal worden verwacht. Deze zone dient laagsgewijs te worden verdiept, waarbij extra wordt gelet op de aanwezigheid van artefacten(clusters).

Het staat de erkende archeoloog vrij om te bepalen of de opgraving zal gebeuren in één of meerdere opgravingsputten. De omvang van iedere put/ieder vlak is dusdanig dat er een goed ruimtelijk inzicht is en dat alle plannen naadloos aansluiten tot één overzichtelijk plan van het hele terrein. De omvang laat ook toe om een overzicht van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren te bekomen, zonder deze te lang aan degradatie bloot te stellen. Wanneer structuren gedeeltelijk buiten het vlak van de aangelegde werkput liggen, dient de werkput uitgebreid te worden om de structuren in één geheel te kunnen onderzoeken. Bij de opmaak van het puttenplan dient dan ook rekening te worden gehouden met de plattegrond die tijdens het vooronderzoek werd aangetroffen.

De archeologische opgraving wordt enkel uitgevoerd in omstandigheden die toelaten om de handelingen uit de Code van Goede Praktijk uit te voeren op de wijze zoals ze daarin beschreven zijn en die bovendien geen schade veroorzaken aan archeologische sporen of vondsten. Er worden maatregelen genomen om overlast door regen- en of grondwater tegen te gaan. Voorafgaand aan het onderzoek wordt het peil van de grondwatertafel bepaald. Waterputten en andere diepe sporen worden met bemaling opgegraven indien de onderkant van de sporen zich meer dan 30 cm onder de huidige grondwatertafel bevindt. Om hierover uitsluitsel te krijgen wordt de diepte door middel van een grondboor bepaald. Bij de plaatsing van bemaling wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van het bodemarchief en de op te graven zones.

De veldwerkleider bepaalt vooraf of constructies of vegetatie moeten verwijderd worden om het onderzoek te kunnen uitvoeren. Hij bepaalt de randvoorwaarden waaraan deze handelingen moeten voldoen om geen schade toe te brengen aan eventuele archeologische sporen en vondsten en begeleidt indien nodig deze handelingen.

De graafmachine die gebruikt wordt voor het aanleggen van het opgravingsvlak is van een type dat toelaat om een horizontaal vlak aan te leggen te en dat geen schade toebrengt aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden.

2.3.3 Contextgebonden bepalingen

In de noordelijke hoek van perceel 118a kunnen - zowel in de colluviale horizont als de onderliggende begraven E-horizont - begraven vondstclusters van (lithisch) materiaal worden verwacht. Deze zone dient laagsgewijs te worden verdiept, waarbij extra wordt gelet op de aanwezigheid van artefacten(clusters).

Tijdens het vooronderzoek werden verder geen contexten aangetroffen die een specifieke opgravingsmethode vereisen. Omdat tijdens het proefsleuvenonderzoek slechts een deel van het projectgebied werd onderzocht, bestaat de mogelijkheid dat deze wel aanwezig zijn maar niet aangesneden werden.

Indien er grachten worden aangetroffen, dienen voldoende profielen te worden gemaakt. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar monsternamen voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Ondiepe grachten worden volledig uitgegraven waarbij eventuele vondsten geregistreerd worden. Bij omvangrijke grachten wordt de vulling onder toezicht van de veldwerkleider machinaal verwijderd. Na het verwijderen van de vulling dient speciale aandacht te worden besteed aan het herkennen en registreren van houten en andere structurele elementen die deel uitmaken van zowel de bouw als de werking van de gracht. Voorts wordt de nodige aandacht besteed aan restanten van bruggen en bouwwerken die aan de gracht grenzen. Op zulke plaatsen worden bijkomende monsters genomen voor natuurwetenschappelijk onderzoek.

Bij het aantreffen van waterputten, beerputten, silo's en/of diepe afvalputten wordt bijzondere aandacht besteed aan de monsternamen voor natuurwetenschappelijk en dateringsonderzoek. Bij het couperen van waterputten wordt er zorg voor gedragen dat de volledige waterput met insteekkuil wordt gecoupeerd, rekening houdend met de veiligheid van het personeel.

2.3.4 Criteria en niet uitvoeren onderzoekshandelingen

Het archeologisch onderzoek kan enkel als volledig beschouwd worden als er geen archeologische waarden meer aanwezig zijn binnen de voor verder onderzoek afgebakende zone binnen het projectgebied. Bovendien dient er voldoende informatie gegenereerd worden om alle onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Alle vondsten en artefacten worden in die mate verpakt en geconserveerd om een degelijke bewaring te garanderen.

Indien bij het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, op basis van de bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. Daarnaast moet zeker rekening worden gehouden met veilige werkomstandigheden. Bij onveilige situaties (grondwater/instabiele putwanden/...) heeft de veiligheid prioriteit op de archeologie. Indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

2.3.5 Kostenraming van de opgraving

Vooraleer een raming kan gegeven worden met betrekking tot het veldwerk, dient erop gewezen te worden dat deze gebaseerd is op de resultaten van het vooronderzoek. Een grotere of kleinere densiteit van de sporen en de aanwezigheid van speciale sporen (waterputten, graven, potstalwoningen, ...) heeft een invloed op de accuraatheid van deze raming. Er werd gepoogd een ruime schatting te geven waarbij alle getallen in vermoedelijke hoeveelheden worden gegeven.

Voor dit onderzoek wordt uitgegaan van een vermoedelijke hoeveelheid van 20 dagen veldwerk met een leidinggevend archeoloog (veldwerkleider) en twee assistent-archeologen. Binnen dit veldwerk wordt ook het zeven van de zeefstalen en het reinigen van de vondsten gerekend.

Volgens de bepalingen sub hoofdstuk 16 van de code goede praktijk (CGP) dient bij de actoren tevens een conservator voorzien te worden, een aardkundige met ervaring met betrekking tot de bodem- en sedimenttypes die in het projectgebied voorkomen, een natuurwetenschapper, een materiaaldeskundige en een fysisch antropoloog.

Bij opgravingen van sites zonder complexe verticale stratigrafie wordt de veldwerkleider steeds bijgestaan door minstens een assistent-archeoloog en een aardkundige.

De inzet van deze specialisten gebeurt op een basis van een vermoedelijke hoeveelheid van 10 werkdagen.

De optelling van alle kosten geeft een totale geschatte kostprijs van **€ 84.500**.

Type	Aantal		Type	Aantal
Veldwerk				
Leidinggevend archeoloog	20 wd VH			
Archeoloog – assistent (3x)	20 wd VH(2X)		14C - datering houtskool	4 VH
			Antracologisch onderzoek	2 VH
Consult specialisten	5 wd VH		Dendrochronologie	4 VH
Inzet graafmachine	10 wd VH		Houtdeterminatie	2 VH
Transport graafmachine	1		Archeobotanie	4 VH
Topografie	40u VH		Analyse pollen	4 VH
Werfinrichting	1		14C - datering bot	4 VH
			Archeozoölogie	2 VH
Assessment	1			
Verwerking	1			
Rapportage	1			
Natuurwetenschappelijke onderzoeken			Conservatie	
Waardering houtskoolstalen	6 VH		Conservatie aardewerk	2 VH
Waardering hout	6 VH			
Waardering macroresten	5 VH			
Waardering pollen	5 VH			
Waardering botmateriaal	5 VH			
			TOTAALPRIJS	84.500

Type	Subtotaal	Totaal
Veldwerk	€ 45.000	
Assessment	€ 7.500	

Verwerking	€ 3.500	
Rapportage	€ 10.000	
Natuurwetenschappen	€ 18.000	
Conservatie	€ 500	
Totaal		€ 84.500

2.3.6 Noodzakelijke competenties van het opgravingsteam

De aangetroffen site dient te worden opgegraven door een team bestaande uit ervaren veldarcheologen. De leidinggevend archeoloog dient over minstens 240 werkdagen opgravingservaring met minstens 160 werkdagen op landelijke sites op zandgronden (of zandleemgronden) en plaggenbodems. Hij/zij heeft aantoonbare ervaring op sites uit de steentijd en metaaltijden. Hetzelfde geldt voor de archeoloog-assistent, hij/zij dient minstens 120 werkdagen opgravingservaring te hebben met minstens 80 werkdagen op landelijke sites. Indien tijdens het veldwerk duidelijk wordt dat binnen het opgravingsteam niet de nodige specialisatie aanwezig is, wordt de hulp van externe specialisten ingeroepen (cfr. consult specialisten in kostenraming).

Bij het uitwerken van de resultaten van de opgraving en de rapportage hiervan wordt indien nodig ook de hulp ingeroepen van externe specialisten.

2.3.7 Risicofactoren bij het uitvoeren van het onderzoek

Archeologie is *in se* een risicovol beroep. Alle mogelijke maatregelen dienen te worden genomen om op een veilige en gezonde manier te kunnen werken.

2.3.8 Conservatie en langdurige bewaring van het archeologisch ensemble

Archeologische conservatie kent verschillende vormen die in alle fases van het archeologisch onderzoek dienen aanwezig te zijn om het onderzoekspotentieel van de opgegraven objecten ten volle te benutten (CGP 24.1). Zo wordt ervoor gezorgd dat alle nodige voorzorgen genomen zijn om de bewaring van een archeologisch artefact te verzekeren van bij het opgraven tot een eventuele verdere conservatiebehandeling. De artefacten worden bewaard in een gecontroleerde en aangepaste omgeving om eventuele degradatieprocessen te vertragen of stoppen. Indien nodig wordt een conservatie in functie van het onderzoek (alle ingrepen die nodig zijn om zoveel mogelijk informatie uit een archeologisch artefact te halen) of een stabiliserende conservatie (de behandeling die nodig is om een artefact stabiel te kunnen bewaren en hanteren) uitgevoerd.

Op basis van het assessment – en in samenspraak met een conservator – wordt een beslissing genomen met betrekking tot welke ingrepen noodzakelijk en nuttig zijn. De conservator coördineert alle aspecten inzake conservatie tijdens het onderzoek. Hij bepaalt welke aspecten van de conservatie

kunnen uitgevoerd worden door hem zelf en welke door andere medewerkers, en hoe dit dient te gebeuren.

Ook dient rekening worden gehouden met het vondstassemblage. Indien een groot assemblage van dezelfde artefacten wordt gevonden is het niet in alle gevallen noodzakelijk om alle artefacten te gaan conserveren. In dit geval zal dan een representatief aandeel verder onderzocht en geconserveerd worden.

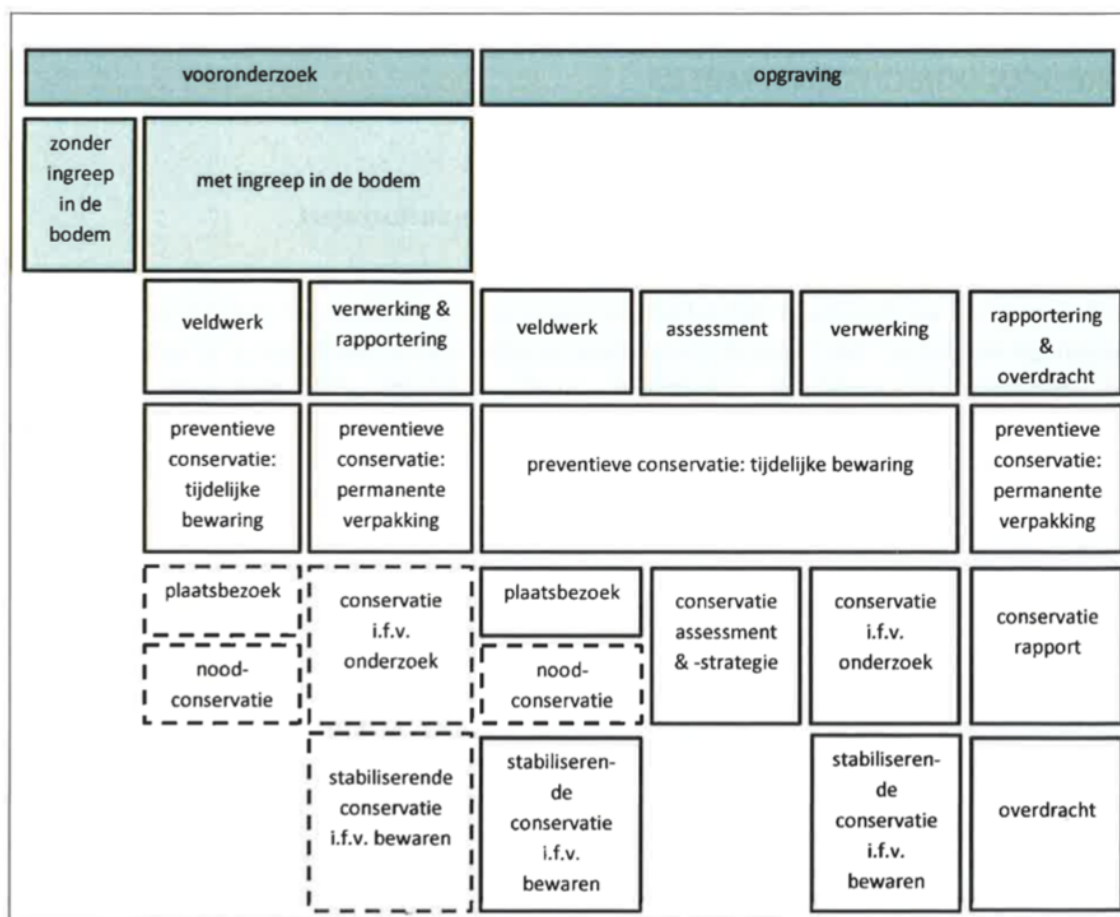

Fig. 2.2: Plaats van conservatie in het archeologisch onderzoek¹⁵.

2.3.9 Bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble

Al tijdens het vooronderzoek werd duidelijk dat er zich binnen de grenzen van het onderzoeksgebied een archeologische vindplaats met hoog potentieel bevindt. Het is belangrijk dat het archeologisch ensemble ook na het onderzoek toegankelijk blijft voor wetenschappers uit verschillende disciplines. Er wordt daarom voorgesteld om gebruik te maken van het archeologisch depot van de stad Mechelen, hier wordt het archief volgens de regels van de kunst bewaard. Voorafgaand het archeologisch onderzoek dient aan het depot worden gevraagd hoe alles mag aangeleverd worden.

¹⁵ Code van Goede Praktijk: 190.